

UNIUNEA EUROPEANĂ

CeS-UTCN - Excelența Științifică și Specializare Inteligentă prin crearea unui Centru Suport dedicat facilitării accesului entităților publice și private la proiecte/competiții CD

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Competitivitate

Avizat,

Manager de proiect,

Prof.dr.ing. Nemeș Ovidiu

**GHID DE BUNE PRACTICI
PRIVIND REGULI FINANCIARE ȘI DE RAPORTARE ÎN
CADRUL PROGRAMULUI ORIZONT 2020 ȘI
PROGRAMUL ORIZONT EUROPA**

CUPRINS

Principii generale	3
Reguli financiare ale programului Orizont 2020 și Orizont Europa - Costuri de personal / Subcontractarea / Alte tipuri de costuri	5
Alte aspecte financiare ale programului Orizont 2020 și Orizont Europa	15
Referințe	17

I. Reguli financiare ale programului Orizont 2020 și Orizont Europa – Principii generale

Regulile financiare reprezintă niște principii și reglementări de natură financiară fără de care nu se poate obține o gestionare și o supraveghere eficientă a proiectelor care se derulează în cadrul unui program de finanțare, așa cum este Orizont 2020 sau Orizont Europa. În centrul acestor reguli financiare se găsește **bugetul proiectului** care reprezintă o componentă importantă a proiectelor de care depinde finanțarea lor. Regulile financiare sunt acele reglementări, principii sau norme care, dacă sunt respectate, pot ajuta la finalizarea cu succes a proiectelor care primesc finanțare. Ca și principiu, bugetul unui proiect se bazează pe o estimare a costurilor eligibile propuse de către partenerii unui proiect și care pot fi negociate cu Autoritatea Contractantă care acordă finanțarea, în cazul programelor Orizont 2020 și Orizont Europa fiind Comisia Europeană, și la care rata de rambursare este în funcție de activitatea și tipul de organizație. Formele contribuției Uniunii Europene privind finanțarea UE sunt:

- **Prefinanțarea** – reprezintă un procent din valoarea grantului (nu există un procent fix stabilit a fi calculat din valoarea totală a grantului). Plata se efectuează în termen de 30 de zile de la semnarea *Grant Agreement-ului (GA)*.
- **Plățile intermediare** – se efectuează pe baza rambursării costurilor eligibile din timpul implementării grantului și este corespunzător perioadelor de raportare stabilite în GA. Plățile intermediare se virează coordonatorului în termen de 90 de zile de la primirea raportului și reprezintă aprobarea rapoartelor periodice. Valoarea maximă pentru plățile intermediare se calculează astfel: 90 % din valoarea maximă a grantului minus prefinanțarea și plățile intermediare.
- **Plata soldului** – „*payment of the balance*” – reprezintă rambursarea costurilor eligibile nedecontate dar suportate pentru implementarea proiectului (valoarea finală a grantului minus prefinanțarea și plățile intermediare).

Principalele forme de costuri care sunt acceptate în cadrul proiectelor care se derulează prin programul Orizont 2020 și Orizont Europa sunt:

- **Costuri actuale**
 - suportate efectiv;
 - sunt reale, nu estimate, bugetate și suportate definitiv și autentic de către beneficiar.
- **Costuri unitare**
 - includ toate categoriile specifice de costuri eligibile sau anumite categorii de acest tip care sunt clar identificate, în prealabil, printr-o trimitere la o sumă unitară;
 - reprezintă date statistice sau o abordare de la beneficiar la beneficiar, bazată pe datele istorice certificate sau verificabile ale beneficiarului, ori bazată pe practicile sale obișnuite de contabilitate și raportare.
- **Sume forfetare (lump-sum)**

- includ, în mod global, toate categoriile specifice de costuri eligibile sau anumite categorii de acest tip care sunt clar identificate în prealabil;
- trebuie să corespundă cu valoarea stabilită în **Anexa 2** la Acordul de Grant;
- activitățile - efectuate în conformitate cu **Anexa 1** la Acordul de Grant;
- rezultatul care declanșează plata sumei forfetare trebuie să fi fost realizat pe durata acțiunii.

! Notă: *Costurile unitare și sumele forfetare trebuie să fie în conformitate cu practicile contabile!*

➤ **Flat- rate (costuri indirecte)**

- costuri calculate prin aplicarea unui procent stabilit în prealabil la alte tipuri de costuri eligibile mai puțin subcontractarea, contribuțiile în natură, costurile cu acordarea de sprijin financiar părților terțe, lump-sum și costurile unitare;
- nu trebuie justificate.

Costurile eligibile sunt costurile suportate efectiv de beneficiarii grantului. Pentru a fi eligibile costurile trebuie să fie suportate pe durata de desfășurare a grantului sau a programelor de lucru, sunt indicate în bugetul estimat al proiectului, sunt necesare pentru realizarea proiectului sau a programelor de lucru care alcătuiesc proiectul, pot fi identificate și verificate prin înregistrarea lor în contabilitatea beneficiarului și care sunt efectuate în conformitate cu normele contabile aplicabile în țara în care este stabilit beneficiarul și cu practicile obișnuite de contabilitate analitică ale beneficiarului. Aceste costuri trebuie să respecte dispozițiile legislației fiscale și sociale aplicabile în țara beneficiarului care primește finanțare și trebuie să fie rezonabile, justificate și care să respecte principiile bunei gestiuni financiare.

Costurile eligibile pot fi împărțite în:

1. **Costuri directe** - sunt acele costuri care pot fi direct atribuite grantului și sunt identificate de către beneficiar în concordanță cu principiile contabile și cu normele interne ale acestora.
2. **Costuri indirecte** – sunt acele costuri eligibile care nu pot fi identificate de către beneficiar ca fiind atribuite în mod direct grantului, dar care pot fi identificate și justificate în sistemul propriu de contabilitate.

Categoriile de costuri aferente programului Orizont 2020 și Orizont Europa sunt:

1. *Costuri directe de personal* – salarii, contribuții angajat și contribuții angajator;
2. *Costuri cu subcontractarea* – teste, măsurători, analize, dezvoltarea paginii web;
3. *Costuri cu părți terțe* – alte costuri decât subcontractarea iar partea terță reprezintă o entitate afiliată sau care are legătură juridică cu beneficiarul grantului;
4. *Alte costuri directe* – consumabile, cu amortizarea echipamentelor, infrastructura și alte active, deplasări, echipamente, alte bunuri și servicii;
5. *Costuri indirecte* – se calculează în conformitate cu normele contabile aplicabile țării în care beneficiarul grantului este stabilit și sunt în conformitate cu practicile contabile din cadrul instituției;
6. *Costuri specifice* – se aplică numai în cazul unor activități specifice și sunt rambursate sub forma de costuri unitare sau sume forfetare.

II. Reguli financiare ale programului Orizont 2020 și Orizont Europa- Costuri de personal / Subcontractarea / Alte tipuri de costuri

A). Costuri de personal

Costurile de personal sunt cheltuieli directe, eligibile și se limitează la salarii și contribuții cu asigurările sociale, precum și alte costuri incluse în remunerarea personalului alocat proiectelor care primesc finanțare și care derivă din contractul de muncă sau din legislația națională.

Se mai pot lua în considerare drept costuri cu personalul eligibil acele costuri directe eligibile cum ar fi costuri de personal pentru activitatea proprietarilor de IMM-uri, pentru consultanți interni, precum și remunerarea suplimentară a personalului alocat acțiunii, participanților care sunt entități juridice nonprofit. În cadrul acestor costuri de personal sunt eligibile inclusiv plățile pe baza de remunerații suplimentare, indiferent de natura acestora, până la valoarea de 8000 euro.

Costurile de personal pot fi: a) costuri actuale sau reale;
b) costuri unitare.

Categoriile de costuri de personal care sunt eligibile în cadrul proiectelor finanțate prin programul Orizont 2020, precum și unele aspecte importante de amintit despre fiecare categorie de costuri, sunt descrise astfel:

1. *Personal propriu sau angajați proprii* – costuri bazate pe:

- **Costuri reale**

- Calcul pe an fiscal cu următoarele opțiuni,*

- => 1720 ore.

- => ore efective.

- => ore standard ale beneficiarului.

- Calcul lunar cu următoarele opțiuni,*

- => 1/12 din 1720 ore.

- => 1/12 din orele standard ale beneficiarului.

- **Costuri unitare**

- => pentru toți angajații;

- => pentru categorii specifice de angajați;

- => stabilite de beneficiar;

- => stabilite de acțiunile Marie Skłodowska-Curie Actions (*MSCA*).

- **Calcul special**

- => rate naționale de referință (*national references rates*);

- => remunerații bazate pe proiecte (*project-based remunerations*);

- => remunerații suplimentare (*additional remunerations*).

Costurile de personal se calculează pe baza completării unui *pontaj*. Fiecare beneficiar trebuie să aibă un sistem intern de înregistrare a timpului de lucru, adică înregistrarea orelor lucrate pe proiect, persoană cu persoană. Un exemplu de pontaj se poate găsi accesând link-ul de mai jos:

https://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1544/1544082_timesheet_h2020.pdf

În cazul proiectelor din cadrul programului Orizont 2020 există o excepție privind înregistrarea timpului de lucru prin care este suficientă o declarație certificată doar în cazul în care persoana lucrează exclusiv pe proiect. Formularul de declarație se poate găsi accesând link-ul de mai jos:

https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fec.europa.eu%2Fresearch%2Fparticipants%2Fdata%2Fref%2Fh2020%2Fother%2Flegal%2Ftempl%2Ftmpl_declar_excl-work_en.doc

În general, formula de calcul pentru costurile de personal din cadrul acțiunilor Orizont 2020 se calculează pentru fiecare persoană angajată din cadrul proiectului sau acțiunii, inclusiv pentru persoanele care lucrează exclusiv pe proiecte, după cum urmează:

Ore lucrate x rata orară (euro/oră) + remunerăție adițională
(conform pontaj) (doar pentru entitățile non-profit)

Rata orară (**hourly rate**) este stabilită pe fiecare proiect în parte, această rată orară fiind eligibilă și poate fi folosită în cadrul proiectelor din cadrul programului Orizont 2020.

Cine și ce poate fi inclus în costurile de personal?

În cadrul costurilor de personal pot fi incluși persoanele din cadrul proiectului care lucrează pentru Beneficiar și sunt implicați în proiect iar ca și costuri pot fi incluse salariile de bază plus toate taxele obligatorii, atât ale angajatului cât și ale angajatorului, dar excluzând alte costuri plătite pentru prestațiile obligatorii ale angajaților în cadrul muncii efectuate la Beneficiar (tichete de vacanță, diferite bonusuri). De asemenea, ca și costuri pot fi incluse remunerațiile bazate pe proiect folosind ca și referință de calcul rata orară din cadrul proiectelor naționale – reprezintă o nouă opțiune pentru unii Beneficiari.

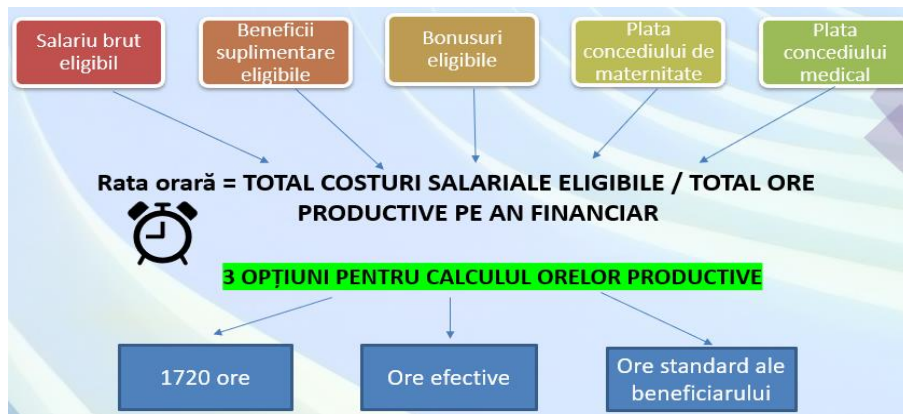
În cadrul programului Orizont 2020 sunt două opțiuni de determinare a ratei orare (**hourly rate**) care se calculează pentru fiecare angajat care lucrează pe proiect, și anume:

- *Pe un an financiar (metoda principală)* – se calculează un tarif orar unic pentru fiecare persoană și pentru fiecare exercițiu financiar complet.
- *Pe lună (metodă alternativă)* – se calculează un tarif orar pentru fiecare persoană și pe fiecare lună (adică 12 tarife orare de persoană pentru fiecare an financiar).

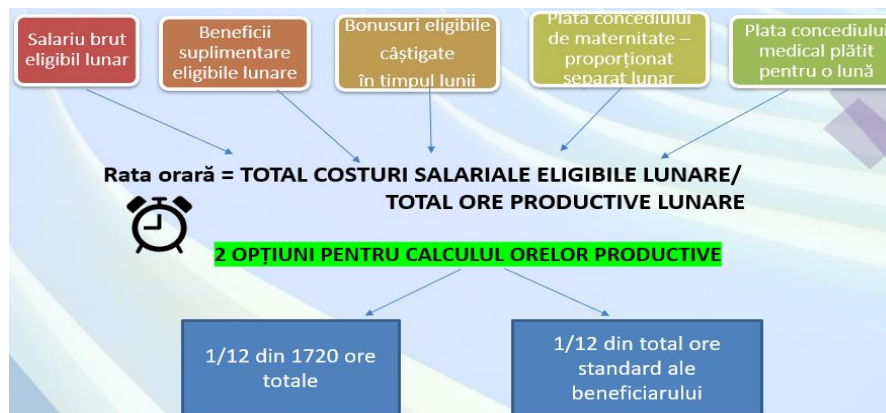
Fiecare beneficiar poate alege oricare dintre cele două opțiuni. Totuși, opțiunea aleasă trebuie aplicată pe parcursul întregului exercițiu financiar pentru tot personalul implicat în proiectele din cadrul programului Orizont 2020. Dacă beneficiarul dorește să schimbe opțiunea, poate face acest lucru doar pentru următorul exercițiu financiar (din nou pentru tot personalul implicat în toate

granturile sale din programul Orizont 2020). Exemplificăm mai jos metodele de calcul pentru cele două opțiuni.

Opțiunea 1 - Calcul pe an financiar pentru angajați

Opțiunea 2 - Calcul lunar pentru angajați

Costurile de personal pentru angajații proprii pot fi bazate pe costuri unitare (**unit-costs**) doar dacă se are în vedere următoarele aspecte, și anume:

- Costurile unitare nu sunt **RATE interne** – sunt calculate pe baza datelor reale istorice, provenind din conturile contabile ale beneficiarului, prin stabilirea unei modalități consecvente de calculare a mediei costurilor reale.
- Beneficiarul poate alege raportarea costurilor de personal pe bază de costuri unitare doar atunci când este prevăzut în *Propunerea de Proiect / Grant Agreement (GA)*.
- Principiile și politicile contabile ale beneficiarului privind calculul costurilor de personal trebuie utilizate și aplicate unitar.
- Există posibilitatea utilizării unui “system hybrid” – de exemplu utilizarea costurilor reale pentru cercetători și utilizarea costurilor unitare pentru personalul care lucrează în laboratoare (tehnicieni).

Pentru personalul care primește plăți suplimentare pentru munca prestată în proiecte costurile de personal pot fi bazate pe remunerații bazate pe proiecte (*project-based remunerations*). Astfel, în acest caz particular costurile cu personalul trebuie calculate la o rată care:

- corespunde costurilor reale de remunerare plătite de beneficiar pentru timpul lucrat de persoana respectivă în proiect în perioada de raportare;
- nu depășește costurile de remunerare plătite de beneficiar pentru munca în proiecte similare finanțate prin scheme naționale (“referință la proiecte naționale”);
- *referința proiectelor naționale* este remunerația definită în legislația națională, în contractul colectiv de muncă sau în regulile interne ale beneficiarului aplicabile activităților din proiecte finanțate prin scheme naționale;
- **project-based remunerations** trebuie înțeles în sens larg și se referă la toate tipurile de proiecte finanțate în cadrul oricărui tip de finanțare națională (publică sau privată), inclusiv proiecte finanțate din fonduri UE gestionate de statele membre (*de exemplu fonduri regionale/structurale*).

Aceste tipuri de costuri de personal se aplică în cazul universităților din România privind activitatea de cercetare din cadrul lor.

Astfel, în cazul României, există o reglementare privind rata orară stabilită în cadrul proiectelor naționale prin **Hotărârea nr. 8/2018** privind modificarea și completarea **Hotărârii Guvernului nr. 583/2015** pentru aprobarea Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare pentru perioada 2015-2020 (PNCDI III), la **art.26 Prevederi privind cheltuielile salariale pentru proiectele derulate în cadrul Planului național CDI III** : Plafoanele salariale pentru proiectele și acțiunile realizate în cadrul PNCDI III sunt prevăzute în **tabelul 1**. Limitele maxime stabilite în cadrul plafoanelor salariale se aplică la venitul brut cumulată obținut de o persoană prin participarea la proiecte în cadrul PNCDI III.

Tabelul 1. Plafoanele pe baza cărora se calculează costurile salariale directe la contractele de finanțare din fonduri bugetare alocate PNCDI III

Nr. crt.	Categoria de activități	Nivelul studiilor	Funcția/gradul profesional	Limita maximă în euro/oră
1.	Activități ce presupun un nivel înalt al creativității și/sau experiență și abilități de conducere/management	superioare	CS I, CS II, IDT I, IDT II, profesor universitar, conferențiar universitar, director, membru în echipa de management pe funcțiile definite în cererea de finanțare	50
2.	Activități ce presupun cunoașterea aprofundată a metodelor de analiză și sinteză, precum și abilități de utilizare a acestora	superioare	CS III, IDT III, CS, IDT, lector universitar, asistent universitar, șef program/proiect, responsabil juridic/tehnic/achiziții/financiar proiect	35
3.	Activități ce presupun cunoașterea metodelor de analiză și sinteză și a metodologiilor cercetării, precum și abilități de utilizare a acestora	superioare	Asistent de cercetare, doctorand, masterand	25
4.	Activități-suport	superioare sau medii	TI, TII, TIII, TS, student, altele	15

NOTE:

1. Limita maximă cuprinde toate taxele și impozitele datorate de angajat și se aplică tuturor veniturilor realizate de către o persoană pentru participarea la unul sau mai multe proiecte în cadrul PNCDI III, cu respectarea prevederilor legislației muncii.

2. Sumele în lei reprezentând costurile salariale directe se stabilesc la data perfectării sau actualizării contractului, în funcție de ultimul curs de schimb valutar comunicat de Banca Națională a României pentru 1 euro."

În cazul costurilor de personal pot fi incluse și remunerații suplimentare (*additional remunerations*) care sunt eligibile numai pentru entitățile non-profit și care nu reprezintă bonusuri (pentru proiecte). Suma care se acordă este de 8000 euro/an de persoană. Se poate acorda și pentru cine nu lucrează 100% din timpul său pe proiect, utilizând pro-rata, de exemplu:

- o persoană lucrează 100% din timpul său pe proiect pe o perioadă de un an: limita este de 8.000 euro;

- o persoană lucrează 50% din timpul său pe proiect pe o perioadă de 6 luni într-un an: limita este de 2.000 euro ($8000/12 \times 6 \times 50\%$).

Aceste remunerații suplimentare se pot acorda pentru muncă/responsabilități suplimentare, de exemplu:

- pentru munca suplimentară desfășurată în cercetare;
- pentru coordonarea unui pachet de lucru (WP) sau pentru munca prestată ca și lider de echipa sau membru în echipa proiectului.

Totuși, remunerația suplimentară nu este eligibilă dacă este acordată pentru servicii cum ar fi traducerile în engleză.

2. Angajați detașați de către un terț contra plată ("seconded")

Costurile pentru persoanele detașate (*seconded*) sunt eligibile dacă sunt alocate în cadrul proiectului, îndeplinesc condițiile generale de eligibilitate și:

- (a) lucrează în condiții similare cu cele ale unui angajat (modul în care este organizată munca, sarcinile care sunt îndeplinite și spațiile în care sunt efectuate);
- (b) rezultatul muncii aparține beneficiarului (cu excepția cazului în care este convenit altfel).

3. Consultanți interni/ Persoane fizice

Consultant intern /Persoană fizică = persoană fizică care lucrează pentru beneficiar în baza unui contract direct, altul decât un contract de muncă și care îndeplinește următoarele două condiții:

- Tariful / rata orară nu trebuie să difere semnificativ de tariful orar al unui angajat propriu al beneficiarului.
- Lucrează conform instrucțiunilor beneficiarului și la sediul acestuia (dacă nu s-a convenit altfel).

Obs: Onorariu de expert facturat de o companie nu este eligibil ca și cost de personal.

4. Costuri de personal – activitatea proprietarilor de IMM-uri

Activitatea proprietarilor de IMM-uri pentru proiectele din cadrul programului Orizont 2020 (adică beneficiari care sunt întreprinderi mici și mijlocii care nu primesc salarii) sau beneficiari persoane fizice (care nu primesc salariu) poate fi declarată drept costuri de personal, dacă îndeplinesc condițiile de eligibilitate și sunt calculate ca tip de costuri unitare. Condițiile de eligibilitate care trebuie respectate sunt:

- ✓ Costurile trebuie să îndeplinească condițiile generale prin care costurile unitare să fie eligibile (adică rate unitare utilizate pe durata proiectului, care sunt necesare și legate de proiect, calculul este făcut corect etc.- a se vedea articolul **6.1 litera (b)** din ghid).
- ✓ Costurile să fie declarate pentru un proprietar de IMM/ beneficiar persoană fizică, care lucrează în cadrul proiectului dar nu primește salariu.

Metoda de calcul, așa cum este specificat și la articolul **6.1 litera (b) din AGA** (*Annotated Model Grant Agreement*), se bazează pe o rată unitară stabilită de Comunitatea Europeană (EC), astfel:

- **4650 euro**/lună până în anul 2017, **4880 euro**/lună din anul 2018 înmulțit cu coeficientul de țară totul împărțit la 1720 ore pe an (143 ore/lună).
- Timpul efectiv lucrat în cadrul proiectului trebuie să fie înregistrat cu ajutorul pontajelor (cumulat - cel mult 1720 ore pe an).

Notă: Exemplificare pentru proprietari IMM/ persoană fizică din România:

- Rata unitară pentru 2017 = 4650 euro/lună
- Coeficient de țară: România = 66,6 %
- Rata orară: **4650 * 68,8% / 143 = 22,37 euro/ora.**

Mai multe detalii se pot găsi accesând link-ul de mai jos:

https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/mga/tmpl/h2020-annex2a-tmpl-estim-budget_en.pdf

În cadrul programului ORIZONT EUROPA costurile de personal vor fi simplificate. Conceptul de ore productive și diversele metode de determinare și de raportare din cadrul programului Orizont 2020 a costurilor de personal eligibile vor fi schimbate în noul program. O formulă corporativă și mai simplă va fi aplicată permițând, astfel, reducerea erorilor și reducerea poverii administrative pentru beneficiari. Abordarea unei rate zilnice pentru costurile de personal este o prevedere pentru toate programele cu finanțare de la Uniunea Europeană. Rata zilnică se calculează în felul următor:

Rata zilnică = *Costurile anuale de personal pentru o persoană / 215 zile.*

Câteva aspecte despre metoda de calcul:

- Numărul de zile declarate pentru o persoană trebuie să fie identificabile și verificabile.
- Timpul efectiv petrecut în concediu parental poate fi dedus din cele 215 zile.

- Numărul total de zile, pentru o persoană timp de un an, nu poate fi mai mare de 215 minus timpul petrecut în concediul parental.
Mai multe detalii despre costurile de personal se regăsesc mai jos (pag. 36-41) https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/aga_en.pdf
- Înregistrarea timpului lucrat se înregistrează în ore, nu în zile;
- Reprezintă practica obișnuită de management de proiect:
 - conversia numărului total de ore lucrate în zile echivalente;
 - prin împărțirea numărului de ore lucrate în proiect / an la numărul de ore dintr-o zi echivalentă (**de exemplu, 1200 ore/an : 8 = 150 zile/an/proiect sau 1200 ore/an : 7,5 = 160 zile/ an proiect sau 1100 ore/an : 7,5 = 146,66 zile / an /proiect => este necesară rotunjirea => trebuie rotunjită în sus sau în jos la cea mai apropiată jumătate de zi => 146,5 zile/ an / proiect**).
- Numărul de ore dintr-o zi echivalentă este unul dintre următoarele:
 - 8 ore,
 - conform contractului (ex. 37,5 ore pe săptămână distribuite în 5 zile lucrătoare, un echivalent de zi pentru persoana respectivă este de 7,5 ore (37,5 / 5)).
- Formula de calcul pentru costurile de personal se utilizează pentru fiecare perioadă de raportare, pentru fiecare persoană care a lucrat pe proiect, inclusiv persoanele care au lucrat exclusiv pentru proiect (**full-time**).
- Calculul se efectuează pentru fiecare an calendaristic (din ianuarie până în decembrie) din cadrul perioadei de raportare.
- Dacă perioada de raportare nu se finalizează în ultima lună din an, pentru lunile din fiecare an calendaristic (incomplet) se va calcula o rată zilnică separată utilizând formula:

*Rata zilnică = Costurile de personal pentru o persoană până la 31/03/2023 / (215/12 * 3),
în care perioada de raportare se finalizează la data de 31/03/2023.*

B). Subcontractarea

Subcontractele se referă la implementarea „sarcinilor din proiect”, adică implementarea anumitor activități din proiect care au fost externalizate. Prețul subcontractelor va fi declarat „cost cu subcontractarea” în situația financiară -bugetul (**anexa 2**) și **anexa 1** a GA. Dacă nu este menționat în bugetul proiectului, costul cu subcontractarea poate fi respins. Subcontractarea poate acoperi doar o parte limitată a implementării proiectului.

Subcontractul reprezintă contractul de cumpărare de bunuri, activități sau servicii care sunt identificate, mai exact, în **anexa 1** ca și obiective ale proiectului.

Caracteristicile subcontractării sunt:

- Subcontractantul nu este supravegheat direct de către beneficiar și nu este subordonat ierarhic beneficiarului.
- Subcontractantul este plătit de beneficiar în schimbul muncii sale iar motivația subcontractantului este pecuniară, nu reprezintă o muncă de cercetare în sine.

- Subcontractantul nu are drepturi sau obligații față de Comisia Europeană/Agenție sau de ceilalți beneficiari (nu are nicio relație contractuală cu aceștia).
- Responsabilitatea față de UE pentru lucrările subcontractate revine în totalitate beneficiarului. Beneficiarul rămâne responsabil pentru toate drepturile și obligațiile sale în temeiul GA-ului, inclusiv sarcinile îndeplinite de un subcontractant.
- Subcontractanții trebuie să respecte anumite cerințe ale Comisiei Europene (de exemplu, subcontractantul poate fi, de asemenea, auditat).
- Costurile (prețul serviciului/ serviciilor prestate) se plătesc și se raportează de către beneficiar.

Câteva aspecte legate de costurile cu subcontractarea sunt evidențiate mai jos, și anume:

1. Sunt eligibile inclusiv impozite și taxe aferente, cum ar fi taxa pe valoarea adăugată nedeductibilă sau nerambursabilă.
2. Sunt calculate pe baza costurilor efectiv suportate, îndeplinesc condițiile generale de eligibilitate și sunt acordate utilizând practicile obișnuite de cumpărare - pe baza celui mai bun raport calitate-preț (sau a celui mai mic preț) și a absenței conflictului de interese.
3. Beneficiarii care sunt „autorități / entități contractante” în sensul Directivelor UE privind achizițiile publice trebuie să respecte, legislația națională aplicabilă privind achizițiile publice.
4. Sarcinile care urmează să fie subcontractate și costul estimat pentru fiecare subcontract trebuie stabilite în **anexa 1**, iar costurile totale estimate ale subcontractării pe beneficiar trebuie stabilite în **anexa 2** (sau pot fi aprobate ex post în raportul periodic, dacă utilizarea subcontractării nu implică modificări ale grantului care ar pune sub semnul întrebării decizia de acordare a finanțării).

[**OPȚIUNE** la nivel de apel: Beneficiarii trebuie să se asigure că lucrările subcontractate sunt efectuate în țările eligibile sau țările țintă stabilite la nivelul apelului - cu excepția cazului în care se aprobă altfel de către autoritatea care acordă finanțarea].

Costurile cu subcontractarea nu sunt incluse pentru calcularea costurilor indirecte (rate-flat).

Mai multe detalii despre subcontractare se regăsesc în AGA pentru programul Orizont 2020 la art 13 (pag. 144),

https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf

iar pentru programul Orizont Europa la art.9.3 în AGA (pag.102),

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/aga_en.pdf

C). Alte tipuri de costuri directe

Alte tipuri de costuri directe sunt acele costuri care pot fi direct atribuite proiectului și care sunt identificate de către beneficiar în concordanță cu principiile contabile și cu normele interne ale acestora. Din categoria acestor costuri directe fac parte deplasările, consumabile, echipamente, bunuri și servicii etc.

Principalele și cel mai des întâlnite costuri directe includ:

a. *Deplasările* sunt acele costuri de călătorie care îndeplinesc anumite condiții pentru a fi eligibile, și anume:

- costurile se decontează în conformitate cu principiile și politicile beneficiarului privind decontarea deplasărilor;
- costurile sunt eligibile, în primul rând, pentru personalul care lucrează pe proiect;
- deplasarea trebuie să fie legată de acțiune, declarată în raportarea periodică pe proiect;
- nu se face distincție între călătoriile din sau în afara Europei!

b. *Echipeamente și alte active* sunt acele achiziții utilizate în cadrul proiectelor care trebuie declarate drept costuri cu amortizarea, calculate pe baza costurilor efectiv suportate și amortizate în conformitate cu standardele internaționale de contabilitate și practicile contabile obișnuite ale beneficiarului. Acest tip de costuri trebuie să îndeplinească anumite condiții de eligibilitate, cum ar fi:

- Amortizarea echipamentelor sau alte active (noi sau second-hand) înregistrate la Beneficiar pot fi raportate și decontate pe proiect;
- Se pot deconta și costurile cu instalarea, amplasarea sau livrarea echipamentelor;
- Costurile de închiriere sau de leasing ale echipamentelor sau alte active (inclusiv alte taxe speciale și TVA nedeductibil) pot fi raportate și decontate dacă acestea nu depășesc costurile de amortizare ale unui activ similar și nu sunt eligibile nici un comision de finanțare;
- Doar o parte din costurile cu amortizarea echipamentelor poate fi raportată- costurile care corespund cu durata activității în care este utilizat echipamentul;
- Dacă echipamentul este utilizat în mai multe proiecte, costurile cu amortizarea se împart proporțional cu timpul utilizat pe fiecare proiect în parte.

c. *Alte bunuri și servicii* includ toate bunurile și serviciile care au fost achiziționate pentru acțiune și care nu sunt obligatorii de prevăzut în Grant Agreement, cum ar fi:

- costurile pentru consumabile și accesorii;
- costuri de diseminare (inclusiv drepturile de acces pe durata acțiunii), taxe la conferințe, taxe de publicare articole pentru prezentarea rezultatelor legate de proiect.
- costuri pentru drepturile de proprietate intelectuală (IPR), inclusiv protejarea rezultatelor și drepturile de autor.
- costuri de tipărire, consultanță juridică, costuri de catering, design web site, certificat de audit financiar etc.

Deosebirea dintre contractele de achiziții bunuri sau servicii și subcontractarea se poate rezuma din tabelul de mai jos:

Alte contracte (art.10)	Subcontractare (art. 13)
Nu privește direct implementarea, ci sunt necesare pentru implementarea activitatilor de catre beneficiari	Privește implementarea activitatilor care sunt parte a actiunii si sunt descrise in Anexa 1
Nu trebuie să fie indicate in Anexa 1	Trebuie sa fie indicată in Anexa 1
Pretul va fi declarat ca "alte costuri directe" coloana D în Anexa 2 (vor fi luate în calcul pentru aplicarea flat-rate pentru costurile indirecte)	Costul va fi declarat ca și "cost direct pentru subcontractare" coloana B Anexa 2; nu vor fi luate în considerare pentru aplicarea flat rate

În cadrul programului Orizont Europa aceste tipuri de costuri directe intră în categoria de costuri de achiziție. Ca și lecții de bună practică învățate din implementarea proiectelor aferente programului Orizont 2020, precum și pentru o mai bună gestionare a acestor tipuri de cheltuieli în noul program Orizont Europa, extragem câteva aspecte de reținut privind eligibilitatea lor, și anume:

1. **Pentru cheltuielile de călătorie:**

- Evaluarea separată a costurilor fiecărei misiuni.
- Indicarea destinației, datele pentru fiecare călătorie, persoanele care au călătorit și rațiunea pe baza căreia a fost nevoie de deplasare.
- Raportarea costurilor totale pe călătorie și în cadrul cărui WP (pachet de lucru) aparțin.

2. **Pentru echipamente proprii (amortizare)**

- Descrierea echipamentului, din ce categorie face parte (tehnică de calcul, de laborator etc.).
- Stabilirea perioadei de amortizare (de exemplu, 36 de luni) și rata de utilizare pe acțiune (de exemplu, 30%).
- Calcularea costurilor eligibile ,de exemplu, 36.000 EUR (valoare) / 36 (perioada de amortizare) * 12 (durata proiectului) * 0,3 (rata medie de utilizare pe 12 luni) = 3.600 EUR.
- Stabilirea valorii contractului.
- Stabilirea ratei de utilizare a echipamentului în cadrul acțiunii.

3. **Pentru alte bunuri și servicii**

- Selectarea furnizorilor.
- Raportarea costului total pe furnizor și WP.
- Descrierea rațiunii pe baza căreia s-a optat pentru un anumit furnizor.
- Respectarea principiului **cel mai bun raport calitate - preț (sau prețul cel mai mic)** și absența *conflictului de interese*.

III. Alte aspecte financiare ale programului Orizont 2020 și Orizont Europa

Alte aspecte financiare reprezintă acele aspecte importante care privesc buna desfășurare și implementare a proiectelor, atât din cadrul programului Orizont 2020 cât și ale programului Orizont Europa. Majoritatea aspectelor financiare privind derularea proiectelor provin din cadrul programului Orizont 2020 la care se adaugă câteva îmbunătățiri aduse în noul program Orizont Europa.

Aceste aspecte financiare includ:

➤ *Fondul de garantare* – reprezintă o contribuție totală de 5% pentru proiect (parte din prefinanțare) care este transferată de către Comisie direct către FOND la momentul plății prefinanțării. În cadrul programului Orizont Europa acest fond de garantare este înlocuit cu mecanismul de garantare. Acțiunile/ Granturile necesită o contribuție de 5% din partea beneficiarilor, dar poate fi mai mult sau mai puțin. Evaluarea periodică a proiectului o poate modifica prin creșterea contribuției la 8% sau prin reducere sub 5%. Contribuția poate fi compensată din prefinanțarea inițială și să fie plătită Mecanismului în numele beneficiarilor.

➤ *Contribuția Uniunii Europene* cuprinde prefinanțarea, plățile intermediare și plata soldului (*payment of the balance*).

- Prefinanțarea este suma stabilită de UE în GA, și se transferă coordonatorului în 30 de zile după semnarea GA (Grant Agreement).
- Plățile intermediare se pot face în 90 de zile de la data la care UE a primit rapoartele periodice ale acțiunii/grantului.
- Se poate aplica suspendarea plăților ori de câte ori este necesar.

➤ *Moneda pentru situațiile financiare și conversia în euro.*

- Situațiile financiare (raportarea) trebuie să fie întocmite în euro.
- Beneficiarii cu conturi stabilite într-o altă monedă decât euro trebuie să convertească costurile înregistrate în conturile lor în euro, la media cursurilor de schimb zilnice publicate în seria C a Jurnalului Oficial al Uniunii Europene (site-ul BCE), calculată pe perioada de raportare corespunzătoare.
https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html)
- În cazul în care în Jurnalul Oficial nu se publică cursul de schimb zilnic al euro pentru moneda în cauză, acestea trebuie convertite la media cursurilor de schimb contabile lunare publicate pe site-ul web al Comisiei Europene (InforEuro:https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infoeuro_ro), calculate pe perioada de raportare corespunzătoare.

- Beneficiarii cu conturi în euro trebuie să convertească costurile suportate într-o altă monedă în euro în conformitate cu practicile lor contabile obișnuite.

- *Certificate privind situațiile financiare (CFS) și certificate privind auditul sistemelor și proceselor (SPA).*
 - Certificat privind situațiile financiare (CFS) - dacă este solicitat de autoritatea care acorda finanțarea, beneficiarii trebuie să furnizeze certificate privind situațiile financiare (CFS), în conformitate cu calendarul, pragul și condițiile stabilite în fișa tehnică, punctul 4.3 din AGA. Coordonatorul trebuie să le prezinte ca parte a raportului periodic.

STANDARD	Pragul „standard” pentru depunerea unui CFS va crește de la 325.000 euro în programul Orizont 2020 la 430.000 euro în programul Orizont Europa.
CONTRIBUȚIA UE	Pragul CFS se va baza pe contribuția UE solicitată calculată pentru toate costurile, nu numai pentru costurile efective și costurile unitare calculate în conformitate cu practicile obișnuite de contabilitate a costurilor.
725.000 EURO în Orizont Europa	Pragul CFS pentru beneficiarii cu o clasificare cu risc scăzut (după procesul de audit al sistemului SPA) va fi de 725.000 euro în Orizont Europa.

- Certificat privind auditul sistemelor și proceselor (SPA) – pentru costurile unitare/rate forfaitare conform practicilor obișnuite de contabilitate a costurilor și poate fi solicitat de către autoritatea care acordă finanțarea.
- *Auditul financiar și auditul tehnic*
 - *Auditul financiar* se efectuează de către Comisie, în orice moment, pe parcursul proiectului și până la doi ani după terminare. Auditul financiar poate include următoarele aspecte: aspecte financiare, privind sistemul și aspecte privind principiile contabile.
 - *Auditul tehnic* se efectuează de către Comisie, în orice moment, pe parcursul proiectului și până la doi ani după terminare. Auditul tehnic poate include următoarele aspecte: aspecte științifice, tehnice și aspecte privind buna execuție a proiectului.

IV. Referințe

Programul Orizont 2020

Horizon 2020 Annotated Grant Agreement

https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf

Horizon 2020 On-line Manual

https://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/index_en.htm

Programul Orizont Europa

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en

Ghidul Programului

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/guidance/programme-guide_horizon_en.pdf

Annotated Model Grant Agreement -AGA

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/aga_en.pdf

Model Grant Agreement – Lump Sum Grants

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/agr-contr/lsmga_en.pdf